NORAKSTS
Lieta Nr.A42402107
Lietvedības Nr.A1644-08/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2008.gada 1.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Dz. Melbārdis,
piedaloties pieteicējam *G.A.*,

atbildētāja – Jūrmalas pašvaldības – pusē pieaicinātās iestādes Jūrmalas pilsētas domes pilnvarotajam pārstāvim – Intaram Ramzam,

atklātā tiesas sēdē 2008.gada 10.septembrī Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu pēc *G.A.* pieteikuma par Jūrmalas pilsētas domes 2006.gada 16.novembra lēmuma Nr.1129 „Par zemesgabala Jūrmalā, „Priedaine 0216" privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 16.janvārī Administratīvajā rajona tiesā ierosināta administratīvā lieta Nr.A42402107 pēc *G.A.* (turpmāk – Pieteicējs) pieteikuma par Jūrmalas pilsētas domes (turpmāk – Atbildētāja) 2006.gada 16.novembra lēmuma Nr.1129 „Par zemesgabala Jūrmalā, „Priedaine 0216" privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu" (turpmāk – lēmums) atcelšanu.

[2] 2006.gada 16.novembrī Jūrmalas pilsētas dome pieņēma lēmumu Nr.1129, ar kuru noraidīts pašvaldībai piederoša neapbūvēta zemesgabala Jūrmalā, „Priedaine 0216" ar kopējo platību 17404 m² (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) privatizācijas ierosinājums un noteikts, ka zemesgabals Jūrmalā, „Priedaine 0216" saglabājams pašvaldības īpašumā publiska pilsētas parkmeža izveidošanai un uzturēšanai rekreācijas vajadzībām, lai atbilstoši Latvijas Republikas likuma „Par pašvaldībām" 15.panta 2.punkta prasībām nodrošinātu pašvaldības funkcijas – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana), izpildi.

[3] Nepiekrītot lēmumam, pieteicējs to pārsūdzējis Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumā norādīts, ka lēmums ir nepamatots un atceļams šādu apsvērumu dēļ:

[3.1] Atbildētājas Lēmumā par privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu nav norādīta neviena valsts pārvaldes funkcija, kuras veikšanai būtu nepieciešams iepriekš minētais zemes gabals. Tāpat nav norādīts kādas komercdarbības veikšanai būtu nepieciešams šis zemes gabals.

Pieteicējs uzskata, ka likuma „Par pašvaldībām" 14. un 15.pants, kas uzskaita pašvaldības funkcijas un tiesības, paši par sevi nevar būt par pamatu

adresātam nelabvēlīga administratīvā akta pieņemšanai. Pašvaldības darbība zaļo zonu uzturēšanā nav uzskatāma par valsts pārvaldes funkciju, ne arī par komercdarbības veikšanu.

[3.2] Lēmums pamatots ar Jūrmalas pilsētas domes privatizācijas komisijas lēmumu, kas nav uzskatāms par ārēju tiesību aktu. Atbilstoši administratīvā procesa principiem, privātpersonai nelabvēlīgu administratīvo aktu iestādē var izdot tikai balstoties uz atbilstoša juridiskā spēka normatīvajiem aktiem. Privatizācijas komisijas lēmums, kā iestādes iekšējais dokuments, nav pietiekošs pamats adresātam nelabvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[3.3] Atbildētājs nav izvērtējis apstākli, ka privātīpašumā esošs zemesgabals turpmāk var tikt izmantots publiska pilsētas parkmeža izveidošanai un uzturēšanai rekreācijas vajadzībām. Piesaistot privāto kapitālu, ir iespējams īstenot iepriekš minēto mērķi un apsaimniekot zemesgabalu kvalitatīvāk un efektīvāk. Arī likumā „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 2.pantu, privatizācijas mērķis ir, mainot pašvaldības īpašuma objekta īpašnieku, radīt labvēlīgu vidi privātā kapitāla darbībai Latvijas tautsaimniecības attīstības interesēs. Pieteicējs uzskata, ka Lēmums ir pretrunā privatizācijas būtībai un mērķim un tādēļ ir atceļams.

[4] 2007.gada 17.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētājas – Jūrmalas pilsētas domes – paskaidrojums. Atbildētāja norāda, ka pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu.

[4.1] Atbildētājs iebilst, ka Lēmumā nav norādīta neviena valsts pārvaldes funkcija, kuras veikšanai nepieciešams strīdus zemesgabals.

Lēmums ir pamatots ar likuma „Par pašvaldībām" 15.pantu, jo saskaņā ar augstāk minētā panta 2.punktu, pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.

Pieņemot Lēmumu, dome ir norādījusi, ka zemesgabals ir saglabāts pašvaldības īpašumā, pašvaldības funkciju nodrošināšanai, proti, publiska parkmeža izveidošanai un uzturēšanai rekreācijas vajadzībām, līdz ar ko ir izpildīts Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likuma 6.panta sestās daļas nosacījumus, jo lēmumā ir norādīts kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai zemesgabals ir nepieciešams. Turklāt, saskaņā ar augstāk iepriekš minētās tiesību normas nosacījumiem, pieņemot lēmumu par privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu, papildus lietderības apsvērumi nav nepieciešami.

[4.2] Atbildētāja uzskata, ka nepamatots ir Pieteicēja arguments, ka, pieņemot Lēmumu, Atbildētāja to esot pamatojusi ar Jūrmalas pilsētas domes Privatizācijas komisijas 2006.gada 17.oktobra lēmumu, jo kā redzams no lēmuma teksta tas ir pamatots ar likuma „Par pašvaldībām" 14. un 15. pantu, bet Jūrmalas pilsētas domes Privatizācijas komisijas lēmums tikai ņemts vērā. Līdz ar ko nav pārkāpts Likuma atrunas princips.

[4.3] Ņemot vērā, ka pašvaldība savā darbībā vadās ne tikai no Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma, bet arī no citiem normatīvajiem aktiem, Atbildētāja uzskata, ka nepamatota ir Pieteicēja norāde, ka Lēmums ir pretrunā privatizācijas būtībai

un mērķim, jo, kā jau iepriekš minēts, pašvaldības darbojas saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām", kur ir noteikts, ka pašvaldība savas kompetences ietvaros darbojas patstāvīgi, kā arī pašvaldības pienākums ir racionāli un lietderīgi apsaimniekot pašvaldības kustamo un nekustamo mantu, kā arī gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Atbildētāja uzskata, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, jo Atbildētāja, pieņemot Lēmumu, ir ievērojusi likuma "Par pašvaldībām" 14. un 15.pantu, Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 6.panta sestās daļu, Administratīvā procesa likuma 13., 24., 34.pantu.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja uz pieteikumā minētajiem motīviem, papildus norādot, ka atbildētājai vajadzēja ņemt vērā arī faktu, ka uz strīdus zemes gabala atrodas būves, savukārt atbildētājas pilnvarotais pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā minēto, paskaidrojot, ka strīdus zemes gabala lietošanas mērķis ir noteikts parkmeža – rekreācijas zona, uz kuru privatizācija attiecas sekundāri.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot pieteicēja pieteikumu, atbildētājas paskaidrojumus, lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus to kopumā, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.pantu *administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole par iestādes izdotā administratīvā akta (..) tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros(..).*

Administratīvajā procesā tiesa noskaidro, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, vai tas atbilst materiālo tiesību normām, vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām.

Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētāja, pieņemot lēmumu par atteikumu nodot pieteicējam privatizācijai pašvaldībai piederošu neapbūvētu zemesgabalu Jūrmalā, „Priedaine 0216" ar kopējo platību 17404 m² (kadastra Nr./*dzēsts kadastra numurs/*) (turpmāk arī – Zemes gabals), ir rīkojusies atbilstoši Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 6.panta trešajā daļā noteiktajam.

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk arī – Pabeigšanas likums) 6.panta panta trešajā daļā ir noteikts, ka pašvaldības dome (padome), lemjot par valsts vai pašvaldības īpašuma objekta, kā arī apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala

nodošanu privatizācijai, izvērtē, vai attiecīgais objekts vai zemesgabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai valsts vai pašvaldības komercdarbības veikšanai.

Saskaņā ar šī panta sestajā daļā noteikto, pašvaldības dome (padome) var pieņemt lēmumu par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī pašvaldībai piederošu apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu. Tāpat šajā pantā ir teikts, ka lēmumā par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu norādāms, kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai vai kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais objekts vai zemesgabals nepieciešams.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka, atbilstoši iepriekš minētā likuma 6.panta sestajā daļā noteikto, atbildētājas kompetencē ietilpst lēmuma pieņemšana par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu.

[9] Vadoties no iepriekš minētā un Administratīvā procesa likuma 103. un 250. panta normām, tiesai ir jāizvērtē, vai atbildētājas lēmums atbilst Administratīvā procesa likuma un citām tiesību normām, galvenokārt, vai tas atbilst Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 6.panta trešās daļas noteikumiem, proti, vai atbildētāja atteikumu ir pietiekoši pamatojusi, ka attiecīgais Zemes gabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai pašvaldības komercdarbības veikšanai.

Tiesa konstatē, ka Lēmums ir pamatots ar Zemes gabala nepieciešamību pašvaldības autonomo funkciju veikšanai, proti, ar pašvaldības funkciju gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, kas izriet no likuma „Par pašvaldībām" 15. panta 2. punkta. Atteikuma mērķis – publiska pilsētas mežaparka ierīkošana pašvaldības iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām.

[10] Kā izriet no administratīvo tiesu prakses, atteikums ir negatīvs administratīvs akts, kas neko nemaina personas tiesiskajā stāvoklī un tam nav turpinošas iedarbības. Līdz ar to, nav iespējams runāt par atteikuma kā tāda spēka zaudēšanu vai atcelšanu. Atceļot atteikumu, personas tiesiskajā stāvoklī nekas nemainās. Tāpēc arī atteikuma gadījumā pieteikuma priekšmets tiesā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 3.marta spriedumu lietā SKA-34/2007).*

No minētā izriet, ka atteikumu kā negatīvu aktu nav iespējams atcelt, bet vērtēt, vai iespējama labvēlīga administratīvā akta izdošana.

Lēmums par pieteicēja privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu ir negatīvs administratīvais akts, kurš neizmaina pieteicēja tiesisko stāvokli.

[11] Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, šādā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikumam izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs

administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt (..). Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Savukārt izdot šādu aktu ir pamats vienīgi tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi. Tādēļ tiesai ir jāpārbauda, vai šie priekšnoteikumi pastāv. Šī pārbaude tiesai jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415/2006 17. punktu, 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA– 14/2007 17.punktu, 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.84/2007 9.1. un 9.2.punktu).*

Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa pieteicēja pieteikumu vērtē kā pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Zemes gabals tiktu nodots privatizācijai.

[12] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka lietā pastāv arī strīds par to, vai atbildētāja varēja nenodot attiecīgo Zemes gabalu privatizācijai, balstoties tikai uz Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo daļu, proti, Zemes gabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai valsts vai pašvaldības komercdarbības veikšanai un likuma „Par pašvaldībām" 14. un 15. pantu, kuros ir noteikts, kādas funkcijas ir nodotas pašvaldības kompetencē.

No Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešās daļas izriet, ka lēmumā par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu norādāms, kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai vai kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais objekts vai zemesgabals nepieciešams.

Pieteicējs uzskata, ka atbildētājas Lēmumā norādītā pašvaldības autonomā funkcija, proti, likuma „Par pašvaldībām" 15. panta 2. punkta noteiktā pašvaldības autonomā funkcija – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana) – nav uzskatāma par valsts funkciju, tāpēc atbildētājai nebija likumīga pamata pieņemt pieteicējam nelabvēlīgu lēmumu.

No Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 2. punkta izriet, ka pašvaldība ir atvasināta publiska persona. Tai ar likumu piešķirta sava autonoma kompetence, kas ietver arī sava budžeta veidošanu un apstiprināšanu. Savukārt šī likuma 8. panta ceturtajā daļā ir teikts, ka pašvaldība, pildot valsts pārvaldes funkcijas, kas saskaņā ar likumu nodotas tās autonomā kompetencē atrodas Ministru kabineta pārraudzībā. interpretējot šī panta tiesību normu, secināms, ka pašvaldībai nodotās autonomas funkcijas ir tās pašas valsts funkcijas, kuras ar tīri praktisku mērķi tiek uzticēts pildīt vietējai pašvaldībai. Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 111. pantu Valsts aizsargā cilvēku veselību un saskaņā ar

115. pantu Valsts aizsargā ikviena indivīda tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. No šīm normām izriet valsts pienākums rūpēties par iedzīvotāju veselības aizsardzību un labvēlīgas dzīves vides saglabāšanu. Šis pienākums nosaka arī attiecīgas valstiski svarīgas funkcijas – darbību ar mērķi saglabāt iedzīvotājiem labvēlīgu vidi – esamību. Daļēji šī funkcija, atbilstoši likuma „Par pašvaldībām" 15. panta 2. punktam, ir nodota vietējās pārvaldes pārziņā. Līdz ar to, konkrētajā gadījumā nav pamata mākslīgi nodalīt valsts funkcijas no likumā noteiktajām pašvaldības funkcijām. No tā tiesa secina, ka pašvaldības funkcija gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana) korelē ar valsts funkciju nodrošināt iedzīvotāju veselības aizsardzību un labvēlīgas dzīves vides saglabāšanu.

[13] No lietas materiāliem, proti, no Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2003. gada 4. aprīļa lēmuma Nr.117 „Par zemesgabala izveidošanu Jūrmalā, Priedaine 0216" *(lietas lapa 25)* tiesa konstatē, ka Zemes gabala atrodas dabas pamatnes teritorijā un uz tā atrodas pilsētas mežs. Ar šo lēmumu Zemes gabala izmantošanas mērķis ir noteikta kā pilsētas parkmeža izmantošanas zona. No pārsūdzētā Lēmuma, Zemes gabala Zemesgrāmatu apliecības *(lietas lapa 4)*, kā arī no Jūrmalas pilsētas domes Būvvaldes 2008. gada 5. septembra izziņas *(lietas lapa 42)* par Zemes gabala ir secināms, ka Zemes gabala galvenais zemes lietošanas veids ir dabas pamatnes, parki, zaļās zonas un citas rekreācijas nozīmes objektu teritorijas, ja tajās atļautā saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikācijā norādīta lietošanas mērķa, pie kam pamatdaļa no Zemes gabala teritorijas ir mežs (16'421 kv. m no 17'404 kv. m kopējās platības), savukārt otra daļa (apm. 983 kv.m platībā) atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļu 100 m aizsardzības teritorijā. No minētā var secināt, ka uz Zemes gabala privatizācijas nosacījumiem ir attiecināms ne tikai Privatizācijas pabeigšanas likums, bet arī Meža likuma tiesiskais regulējums, jo pieteicējs vēlas, lai tiktu nodota privatizācijai meža zeme.

Saskaņā ar Meža likuma $44.^{1}$ panta otro daļu pašvaldībai ir tiesības pieņemt lēmumu par atteikumu nodot privatizācijai vai atsavināšanai tai piekrītošo vai piederošo meža zemi Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumā noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, kad meža zeme nepieciešama rekreācijas vajadzībām.

Tādejādi pašvaldībai ir tiesības atteikt nodot privatizācijai tai piederošo meža zemi divos gadījumos:

1) meža zeme ir nepieciešama pašvaldības funkciju vai komercdarbības veikšanai;

2) meža zeme ir nepieciešama rekreācijas vajadzībām.

[14] Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā, atbildētājs, pieņemot lēmumu, ar kuru tas ir atteicis nodot privatizācijai Zemes gabalu, to ir pieņēmis, pamatojoties uz Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta sesto daļu, norādot pašvaldības patstāvīgo funkciju, kas ir noteikta likuma „Par pašvaldībām" 15.panta 2.punktā – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana). Pie tam

Lēmumā arī norādīts, ka *Zemes gabals ir nepieciešams rekreācijas vajadzībām mežaparka ierīkošanai*.

[15] Pie šādiem apstākļiem tiesa nekonstatē pārsūdzētā Lēmuma neatbilstību Privatizācijas pabeigšanas likuma un Meža likuma prasībām.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājas lēmums noraidīt privatizācijas ierosinājumu ir tiesisks un pamatots. Tādejādi nav pamata apmierināt pieteicēja pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[16] Pieteicējs pieteikumā ir norādījis, ka atbildētāja nav vērtējusi faktu, ka arī privātīpašumā esošs zemesgabals turpmāk var tikt izmantots publiska pilsētas parkmeža izveidošanai un uzturēšanai rekreācijas vajadzībām. Pieteicējs uzskata, ka Lēmums ir pretrunā privatizācijas būtībai un mērķiem. No minētā var secināt, ka pieteicējs uzskata, ka atbildētāja, pieņemot lēmumu, nav izdarījis lietderības apsvērumus.

[17] No Privatizācijas pabeigšanas likuma izriet, ka pašvaldība nevar nepieņemt administratīvo aktu, ja ir saņemts privatizācijas ierosinājums, tādējādi šādā gadījumā pašvaldībai ir jāizdod administratīvais akts un jānosaka tā saturs – nodot vai nenodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu vai zemesgabalu.

Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta sestā daļa paredz, ka lēmumā par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu norādāms, kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai vai kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais objekts vai zemesgabals nepieciešams.

Tiesas ieskatā likumdevējs, paredzot pašvaldībai tiesības atteikt nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu vai neapbūvētu zemesgabalu un nosakot, ka atteikums ir jāpamato ar valsts pārvaldes funkciju vai nepieciešamību komercdarbībai, jau ir izdarījis lietderības apsvērumus un samērojis privātpersonu tiesību aizskārumu ar sabiedrības interešu ieguvumu. Proti, likumdevējs ir atzinis, ka pašvaldības īpašuma objekta, kā arī apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala saglabāšana pašvaldības īpašumā valsts pārvaldes funkcijas vai komercdarbības veikšanai, ir pamatota ar sabiedrības interešu ieguvumu. Savukārt pašvaldības lēmums saglabāt savā īpašumā īpašuma objektu, kā arī apbūvētu vai neapbūvētu zemesgabalu nav administratīvais akts un nav pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā, bet ir atzīstams par iekšēju lēmumu *(sal.sk. Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 1.novembra lēmumu lietā Nr. AA 2771-06/12)*. Līdz ar to šajā gadījumā pašvaldībai nav pienākuma izdarīt lietderības apsvērumus, lai secinātu, vai saglabājot savā īpašumā īpašuma objektu, apbūvētu vai neapbūvētu zemes gabalu tā nebūs aizskārusi kādas privātpersonas tiesības. Pie tam nevienai privātpersonai valsts negarantē tiesību aizsardzību uz vēl neiegūtu īpašumu.

[18] Lai radītu apstākļus ekonomikas pārejai uz tirgus attiecību principiem, liekot saimnieciskās attīstības pamatā privāto iniciatīvu, lai likvidētu saimnieciskās darbības valsts monopolu, strukturāli pārkārtotu tautas saimniecību, kā arī atjaunotu taisnīgumu, Augstākā Padome 1991. gada 20. martā pieņēma lēmumu „Par valsts īpašumu un tā konversijas pamatprincipiem". Minētā lēmuma 1. punkts paredzēja ekonomiskās reformas ietvaros veikt valsts īpašuma konversiju, denacionalizējot un privatizējot valsts un pašvaldību īpašuma

objektus. Savukārt minētā lēmuma 5. punkts paredzēja valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas pamatprincipus, tostarp veikt privatizāciju, ņemot vērā tautas saimniecības nozaru īpatnības, demonopolizācijas nepieciešamību, kā arī fizisko un juridisko personu gatavību iegādāties valsts īpašumu.

Pamatojoties uz šajā lēmumā norādītajiem valsts īpašuma konversijas pamatprincipiem, tika pieņemti likumi, kas regulēja zemes reformu, namīpašumu denacionalizāciju un atdošanu bijušajiem īpašniekiem, kā arī likums „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju".

Atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 2. panta pirmajai daļai privatizācijas mērķis ir īpašuma tiesību maiņa un valsts un pašvaldību veiktās komercdarbības sašaurināšana.

Tādejādi privatizācija tika uzsākta ar mērķi, lai sašaurinātu valsts un pašvaldību veikto komercdarbību un veicinātu ekonomikas pāreju uz tirgus ekonomiku. Tomēr ar privatizācijas procesu netika par pašmērķi nostādīts, ka valstij un pašvaldībām būtu pilnībā jāatsakās no to īpašumā esošajiem īpašuma objektiem, apbūvētiem vai neapbūvētiem zemes gabaliem. Tas nozīmē, ka pašvaldībai, konstatējot, ka tai īpašuma objekts, apbūvēts vai neapbūvēts zemesgabals ir nepieciešams tai uzticētās valsts pārvaldes funkcijas vai komercdarbības veikšanai, ir jāizdod konkrēta satura administratīvais akts – jāatsaka nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu vai neapbūvētu zemesgabalu.

Līdz ar to pašvaldībai, konstatējot, ka konkrētais īpašuma objekts, apbūvēts vai neapbūvēts zemes gabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkcijas vai komercdarbības veikšanai, nav nepieciešams izdarīt lietderības apsvērumus.

[19] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmo daļu valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām. Tā darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros. Valsts pārvalde savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim.

Tā kā tiesas kompetencē neietilpst valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumus, bet gan tikai veikt kontroli pār valsts pārvaldes iestāžu pieņemto lēmumu tiesiskumu, tai skaitā pārbaudīt, vai valsts pārvaldes iestāde lēmumu ir pieņēmusi atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim, tad, izskatot pieteikumu par valsts vai pašvaldības īpašuma objekta, apbūvēta vai neapbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai, tiesa nevar valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumu par valsts vai pašvaldības īpašuma nodošanu privatizācijai. Šajā gadījumā tiesa var vienīgi pārbaudīt, vai valsts pārvaldes iestāde lēmumu par privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu ir pieņēmusi atbilstoši privatizāciju regulējošo tiesību normu jēgai un mērķim. Proti, vai iestāde nav pieļāvusi tīšu privatizācijas procesu regulējošo tiesību normu pārkāpumu, izskatot katru konkrēto lietu atbilstoši tās faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.

[20] Tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka atbildētāja bez visa pieteikumā minētā bez pamata ir lēmusi par neapbūvēta zemes gabala neprivatizēšanu, bet nav ņēmusi vērā to, ka uz Zemes gabala atrodas trīs būves, kuras izmanto pieteicējs un uzskata par savai saimniecībai piederošām būvēm, proti, uz Zemes gabala atrodas divas palīgceltnes – šķūnis un pirts ēka, kā arī viena atsevišķa būve

– šķidrās degvielas cisterna. Pieteicējs tiesas sēdē iesniedza Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas Būves kadastra uzmērīšanas lietu, kas izgatavota pēc pieteicēja pasūtījuma *(lietas 59.-68. lapas)*.

No pieteicēja iesniegtajiem pierādījumiem, kā arī no tiesas izprasītās informācijas no Valsts zemes dienesta *(lietas 54.lapa)*, tiesa konstatē, ka uz Zemes gabala tik tiešām atrodas trīs būves:

- šķūnis (kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*);
- pirts (kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*);
- šķidrās degvielas cisterna (kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*).

Tāpat no šīs informācijas izriet, ka visu šo būvju piederība nav noskaidrota (arī zemesgrāmatā tās nav ierakstītas *(skat. Zemesgrāmatu apliecību (lietas 42.lapa)*, tāpat divām ēkām, proti, šķūnim (kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*) un pirtij (kadastra apzīmējums */dzēsts kadastra numurs/*) ir patvaļīgas būvniecības pazīmes.

Tiesas skatījumā lietas būtību, proti, atteikumu privatizēt Zemes gabalu, nemaina pieteicēja iepriekš minētie apstākļi, jo pat gadījumā, ja atbildētāja, izvērtējot privatizācijas tiesības un lietderību, būtu piemērojusi Privatizācijas pabeigšanas likuma normas, kas attiecas uz apbūvēta zemesgabala privatizāciju, Zemes gabals nevarētu tikt nodots pieteicējam privatizācijai. Līdz ar to nav pamata lemt arī par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Minēto tiesa var pamatot ar šādiem argumentiem.

[20.1] Privatizācijas pabeigšanas likuma 5. panta pirmajā daļā ir teikts, ka valsts vai pašvaldības īpašuma objekta privatizācijas ierosinājumu likuma "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 12.panta pirmajā un otrajā daļā vai 31.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajā kārtībā un valstij vai pašvaldībai piederoša vai piekrītoša apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu likuma "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 65.pantā noteiktajā kārtībā ir tiesības iesniegt līdz 2006.gada 31.augustam. Savukārt šī panta otrajā daļā ir noteikts to personu loks, kas ir tiesīgas iesniegt apbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu, proti, to varēja iesniegt vienīgi šādas personas:

1) persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā,

vai

2) persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, nav nostiprinātas zemesgrāmatā likumos noteikto ierobežojumu dēļ, bet kura ieguvusi tiesības uz šīm ēkām (būvēm) privatizācijas rezultātā.

Atbilstoši Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrai, lai noteiktu, vai personai piemīt subjektīvās publiskās tiesības, apstiprinoši jāatbild uz vienu no šādiem jautājumiem: 1) vai personai ir no objektīvajām tiesībām izrietošas tiesības no valsts pārvaldes institūcijas kaut ko prasīt; 2) vai konkrētajā gadījumā personai ir tiesības prasīt, lai valsts pārvaldes institūcija neiejauktos viņas tiesībās (*sk., piemēram, 2006.gada 8.augusta lēmuma lietā Nr.SKA-402 7.punktu; 2005.gada 15.marta lēmuma lietā SKA-148 12.punktu*).

Ņemot vērā, ka pieteicējs nav neviena no iepriekš likumā minētajām personām, proti, pieteicējam īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz Zemes gabala, nav nostiprinātas zemesgrāmatā, kā arī viņš tās nav ieguvis privatizācijas rezultātā, pieteicējs nevarēja būt par privatizācijas subjektu pat gadījumā, ja atbildētājs būtu vērtējis attiecīgo privatizācijas ierosinājumu kā apbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu.

[20.2] Kā jau iepriekš tika konstatēts (skat. [10] un [11] punktus), tiesa pieteicēja pieteikumu vērtē kā pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Zemes gabals tiktu nodots privatizācijai. Tā kā ja pieņemtu, ka ir skatāms privatizācijas ierosinājums par Zemes gabalu apbūvētu zemesgabalu, tad tiesa, atbilstoši Privatizācijas pabeigšanas likuma 5. panta otrajā daļā noteiktajam, nevarētu lemt par pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanu tāpēc, ka viņš nav Privatizācijas pabeigšanas likuma 5. panta otrās daļas subjekts. Līdz ar to nav pamata arī uzskatīt, ka atbildētājas lēmums, kas būtu pieņemts, vadoties no minētajiem apstākļiem, būtu pieteicējam labvēlīgs.

Vienlaicīgi, ņemot vērā to, ka pieteicējs uz Zemes gabala esošās būves uzskata par savu īpašumu, tiesa norāda, ka šādā gadījumā pieteicējam, pirmkārt, ir jāpierāda savas īpašuma tiesības uz attiecīgajām būvēm civiltiesiskā kārtībā, otrkārt, jānovērš nelikumīgās būvniecības pazīmes Būvniecības likuma noteiktā kārtībā.

[21] Ņemot vērā iepriekš norādīto un nekonstatējot priekšnoteikumus, lai atbildētāja nodotu privatizācijai Zemes gabalu, tiesa secina, ka pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējs tiktu atzīts par Zemes gabala privatizācijas pretendentu, nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. un 289.-291.pantu, administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *G.A.* pieteikumu par Jūrmalas pilsētas domes 2006.gada 16.novembra lēmuma Nr.1129 „Par zemesgabala Jūrmalā „Priedaine 0216" privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2008.gada 1.oktobrī.

Tiesnesis *(paraksts)* Dz.Melbārdis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis_____ Dz.Melbārdis
Rīgā, 2008.gada 1.oktobrī